

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์ของชุมชนก้นทรีวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของประชาชนในอำเภอก้นทรีวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ในด้าน ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน ค่านิยม คุณธรรม วัฒนธรรม 2. เพื่อเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของผู้สูงอายุกับเยาวชนและวัยผู้ใหญ่ในอำเภอก้นทรีวิชัย และ 3. เพื่อหาแนวทางฟื้นฟูและส่งเสริมอัตลักษณ์ที่คงามและจำเป็นต่อสังคมไทยไปสู่บุตรหลานหรือเยาวชนรุ่นใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีดำเนินงานไว้ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

แหล่งข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. แหล่งข้อมูล (Source of Data)

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม และพักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอก้นทรีวิชัยจำนวน 398 คน

1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพทั่วไป โครงสร้างทางสังคม ครอบครัวและสังคมอาชีพ ลักษณะสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติของชุมชนก้นทรีวิชัย แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม คุณธรรมและค่านิยม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ได้มีผู้ศึกษาและรวบรวมไว้แล้วในลักษณะเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความ เว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการนำไปออกแบบเครื่องมือการวิจัย การวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม และพักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอกันทรวิชัย มีจำนวนทั้งสิ้น 75,095 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรที่กำหนดไว้ โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1967 : 99) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

กำหนดให้

e = 0.05

จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 397.88 คน แต่ผู้วิจัยจะกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับ 398 คน โดยแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ เท่าๆ กัน คือ

- 1) กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นประชาชนที่มีอายุ 55 ปี ขึ้นไป มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 199 คน
- 2) กลุ่มเยาวชนและวัยผู้ใหญ่ เป็นประชาชนที่มีอายุ 14 ปี ขึ้นไปแต่ไม่เกิน 55 ปี มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 199 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ และภูมิลำเนา รวมคำถามจำนวน 3 ข้อ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ข้อใดข้อหนึ่งและแบบเติมคำที่ตรงตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างทางสังคม

เป็นคำถามเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะในอดีตและในปัจจุบันของประชาชนเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติของชุมชนกันทรวิชัย ด้านอาชีพ ด้านครอบครัวและสังคม รวมคำถาม

จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด โดยใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) และให้เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งตามความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม

เป็นคำถามเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะในอดีตและในปัจจุบันของประชาชนเกี่ยวกับคุณธรรม มีคำถามรวมจำนวน 8 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด โดยใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต สเกล และให้เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งตามความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมและค่านิยม

เป็นคำถามเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะในอดีตและในปัจจุบันของประชาชนเกี่ยวกับวัฒนธรรมและค่านิยม มีคำถามรวมจำนวน 5 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด โดยใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต สเกล และให้เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งตามความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่ควรส่งเสริมและฟื้นฟู

เป็นการถามความคิดเห็นที่สะท้อนออกมาจากคำขวัญของอำเภอกันทรวิชัย และอัตลักษณ์ของประชาชนในอำเภอกันทรวิชัย ตลอดจนสิ่งดีงาม ประเพณีที่ควรส่งเสริมและฟื้นฟู ได้แก่ ลักษณะของภาษาพูด การแต่งกาย วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะ ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และคุณธรรม ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดที่ผู้ตอบสามารถตอบได้ตามความคิดเห็นของตน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คำถามในส่วนที่ 2-4 มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
น้อยที่สุด	1
น้อย	2
ปานกลาง	3
มาก	4
มากที่สุด	5

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนความคิดเห็นเป็น ดังนี้คือ

คะแนน	4.50-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
คะแนน	3.50-4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
คะแนน	2.50-3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
คะแนน	1.50-2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
คะแนน	1.00-1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity)

โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อให้ตรงตามทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability)

โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ทำการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความยากง่ายของชุดคำถาม และทดสอบความเชื่อมั่นด้วยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ส่วนที่ 2-4 เท่ากับ 0.9150

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง ตามขั้นตอนคือ ดำเนินการชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการกรอกแบบสอบถาม พร้อมขอความร่วมมือในการตอบคำถาม จนได้แบบสอบถามครบทั้ง 398 ตัวอย่าง ตามที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะเชิงพรรณนา (Description analysis) โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รวมทั้งการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถาม
มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎี
ที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY